

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce

Mgr. D. D., narozený X
bytem X

proti
žalované

Vězeňská služba České republiky
se sídlem Soudní 1672/1a, Praha

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce se žalobou, došlou soudu dne 29. srpna 2022, domáhal ochrany před nezákonným zásahem ze strany žalované. Ten měl spočívat v tom, že žalovaná údajně zadržovala (blokovala) finanční prostředky žalobce na jeho osobním účtu vedeném u žalované na platbu nákladů výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „VTOS“) v následujícím období, ve výši 1 500 Kč. K tomuto blokování mělo dojít i přesto, že žalobce už náklady na VTOS za daný měsíc dle svého vyjádření uhradil.
2. K takto označenému zásahu mělo dojít dvakrát, v měsících červenci a srpnu roku 2022. V jeho důsledku také žalobce nemohl uskutečnit nákupy ve vězeňské kantýně.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobce v žalobě uvedl, že i když ke dni vydání rozhodnutí o úhradě za VTOS ve výši 1 500 Kč za měsíc uhradil tuto částku v plné výši a neměl vůči žalované nebo jiným subjektům na vězeňském účtu žádné závazky, žalovaná mu přesto na jeho osobním účtu blokuje částku 1 500 Kč, a to na budoucí období, a v důsledku toho nemůže žalobce nakupovat ve vězeňské kantýně.
4. Dále uvedl, že žalovaná opakovaně uvádí nepravdivé tvrzení o jeho trvalém bydlišti, které dle svého vyjádření má v zahraničí, přičemž úřední listina nesmí obsahovat vědomě nepravdivé informace.
5. Další nepravdivou informací, kterou má žalovaná opakovaně uvádět je, že žalobce opakovaně bezdůvodně odmítl vykonávat práci, na kterou byl přiřazen. K tomu žalobce uvádí, že jeho jediným příjmem je invalidní důvod a od svého nástupu do vězení se opakovaně marně domáhal pracovat, aby si přivydělal. Mimo to po tornádu v červnu 2021 dal dohromady partu pěti vězňů a napsal řediteli, že jsou ochotni pomáhat v zasažených obcích bez nároku na odměnu. Ani tato dobrovolná práce mu prý nebyla umožněna.
6. Ke své žalobě přiložil žalobce několik příloh, kterými prokazoval svá tvrzení.
7. Žalobce následně zaslal soudu několik dalších vyjádření, v nichž dále rozváděl svá tvrzení z žaloby. Mimo jiné v nich také uvedl, že zadržování finančních prostředků je dle něj jen další součástí šikany, kterou zažívá od vedení Věznice Břeclav od dubna 2022, neboť za vězně věznice Břeclav podal celkem sedm zásahových žalob. Kromě toho také uvedl, že po podání žaloby věznice od zadržování upustila.
8. Žalovaná ve svém vyjádření popsala systém, jakým způsobem dochází k blokování peněz vězňů za účelem úhrady VTOS. S ohledem k tomu žalovaná navrhl, aby soud žalobu zamítnul, neboť nejenže k ní není důvod, ale případný zásah soudu by významným způsobem narušil způsob vybírání plateb za VTOS.

9. K uvádění nepravdivých údajů žalovaná uvedla, že na rozhodnutích se uvádí poslední známá adresa žalobce evidovaná ve VIS (vězeňském informačním systému). Dále uvedla, že žalobce nikdy dříve proti jejímu uvádění nic nenamítal, nikdy neuplatnil žádné výhrady k tomuto údaji uváděnému na rozhodnutích.

III.

Posouzení žaloby

10. K nezákonnému zásahu mělo dle žalobce dojít poprvé dne 14. července 2022. Žaloba byla městskému soudu doručena 29. srpna 2020, a byla tedy podána v zákonem stanovené lhůtě 2 měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu (§ 84 odst. 1 s. ř. s.).
11. Podle ustanovení § 35 odst. 1 zákona 169/1999 Sb. (dále jen „**zákon o výkonu trestu odnětí svobody**“), „*Odsouzený je povinen hradit náklady výkonu trestu. Nelze-li tyto náklady srazit z odměny za práci, může věznice k jejich úhradě použít peněžní prostředky, které má odsouzený uloženy ve věznici.*“
12. V daném případě není spor veden o to, zdali měl žalobce povinnost náklady VTOS platit, ale o to, kdy a jakou formou došlo (potažmo mělo dojít) k jejich uhrazení, resp. zda se žalovaná dopustila při zacházení s peněžními prostředky žalobce uložených ve věznici dle výše citovaného ustanovení nezákonného zásahu.
13. Podle vyjádření žalobce v současnosti již nezákonný zásah netrvá, žalobce však má nadále právo na to, aby soud věc přezkoumal a určil případnou nezákonnost zásahu dle § 87 odst. 2 s. ř. s.
14. Vzhledem k tomu, že žalobce v průběhu řízení svůj žalobní návrh zúžil, soud se zabýval pouze otázkou předpokládaného nezákonného zadržování/blokování osobních prostředků žalobce.
15. Žaloba není důvodná.
16. Městský soud vycházel při svých úvahách z kritérií pro určení nezákonného zásahu, jak byla definovaná v recentní judikatuře správních soudů.
17. Ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li - a to kumulativně, tedy zároveň - splněny následující podmínky:
18. Žalobce musí být **přímo** (1. podmínka) **zkrácen na svých právech** (2. podmínka) **nezákonným** (3. podmínka) **zásahem**, pokynem nebo donucením ("zásahem" správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které **nejsou rozhodnutím** (4. podmínka), a byl **zaměřen přímo proti němu** nebo **v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo** (5. podmínka), přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ (6. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout.
19. Jak dále soud vyloží, v projednávané věci neshledal splnění třetí podmínky, tedy vlastní nezákonnosti postupu žalované.
20. Žalobce popsal v žalobě situaci, kdy dne 14. 7. 2022 měl splnit téhož dne vydané Rozhodnutí ředitele věznice o povinnosti uhradit náklady výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „**rozhodnutí**“) a téhož dne mu mělo být z účtu strženo 1 500 Kč.

21. K obdobné situaci mělo dojít následujícího měsíce, kdy dle svého vyjádření splnil Rozhodnutí ředitele z 12. 8. 2022 téhož dne, přičemž téhož dne mu bylo strženo z účtu 1 500 Kč. Na osobním účtu mu poté mělo zůstat 2 523 Kč.
22. Žalovaná ve svém vyjádření následně popsala způsob, jakým dochází k blokování peněžních částek pro úhradu VTOS.
23. V den rozúčtování pracovní odměny (14. 7. 2022) za předcházející měsíc červen 2022 bylo odsouzenému vystaveno rozhodnutí za měsíc červen ze dne 14. 7. 2022 ve výši 1 500 Kč. Následně bylo toto rozhodnutí postoupeno odsouzenému k podpisu (odsouzený podepsal dne 18. 7. 2022, a tím se stalo vykonatelné).
24. Peníze pro úhradu VTOS z doručených peněz na účet vedený věznicí jsou blokovány na podúctu rezerva „R“, v případě, že odsouzený nemá na tomto podúctu peníze na úhradu VTOS, je pak částka pro tuto úhradu blokována z peněz, které má odsouzený evidované na podúctu osobním „O“.
25. Odsouzenému bylo rozhodnutí za červen zaevidováno do vězeňského systému dne 18. 7. 2022, a protože odsouzený neměl na podúctu rezerva "R" žádné finanční prostředky, byla mu částka do výše 1 500 Kč na úhradu VTOS blokována od 18. 7. 2022 do 25. 7. 2022 z peněz, které měl evidované na podúctu osobním „O“.
26. Dne 25. 7. 2022 byly odsouzenému doručeny a zaúčtovány peníze ve výši 7 000 Kč na účet vedený věznicí. Na podúctu rezerva „R“ byla zablokována částka ve výši 1 500 Kč pro úhradu VTOS dle rozhodnutí a na podúčet osobní „O“ byla zaúčtována částka ve výši 5 500 Kč.
27. Současně dnem 25. 7. 2022 byla uvolněna blokace 1 500 Kč na podúctu osobním „O“ pro úhradu rozhodnutí za červen a odsouzený mohl s penězi evidovanými na podúctu osobním „O“ opět disponovat v plné výši.
28. Následně dne 12. 8. 2022 při rozúčtování pracovní odměny za měsíc červenec 2022 byla provedena splátka ve výši 1 500 Kč na úhradu VTOS dle rozhodnutí za červen z podúctu „R“ (tedy náklady výkonu trestu za červen 2022 byly uhrazeny až 12. srpna 2022).
29. Obdobně bylo postupováno v následujícím měsíci. Dne 12. 8. 2022 při rozúčtování pracovní odměny za předcházející měsíc červenec 2022 bylo odsouzenému vystaveno rozhodnutí ředitele za měsíc červenec 2022, ze dne 12. 8. 2022 ve výši 1500 Kč. Následně bylo rozhodnutí postoupeno odsouzenému k podpisu (odsouzený je podepsal dne 15. 8. 2022, a tím bylo vykonatelné).
30. Rozhodnutí podepsané odsouzeným bylo vráceno zpět k zaevidování do systému, s tím, že je vykonatelné dnem doručení odsouzenému, tj. 15. 8. 2022. Rozhodnutí bylo zaevidováno do systému dne 15. 8. 2022, a protože na podúctu rezerva „R“ nebyly finanční prostředky, byla žalobci částka do výše 1500 Kč blokována od 15. 8. 2022 do 23. 8. 2022 z peněz, které měl evidované na podúctu osobním „O“.
31. Dne 23. 8. 2022 odsouzenému byly doručeny a zaúčtovány peníze ve výši 7000 Kč na účet vedený věznicí.
32. Na podúctu rezerva „R“ byla zablokována částka ve výši 1 500 Kč pro úhradu VTOS dle rozhodnutí z července a na podúčet osobní „O“ byla zaúčtována částka ve výši 5 500 Kč. Současně dnem 23. 8. 2022 byla uvolněna blokace 1 500 Kč na podúctu osobním „O“ pro

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

úhradu rozhodnutí a odsouzený mohl s penězi evidovanými na podúctu osobním „O“ opět disponovat v plné výši.

33. Dle pokračujícího vyjádření žalované, následně dne 14. 9. 2022 bude při rozúčtování pracovní odměny za měsíc srpen 2022 provedena splátka ve výši 1 500 Kč na úhradu VTOS dle rozhodnutí ze srpna 2022 z podúctu „R“ (tedy náklady výkonu trestu za červenec 2022 budou uhrazeny dne 14. září 2022).
34. Z výše uvedeného vyjádření žalované vyplývá především to, že rozhodnutí, na jehož základě mají být uhrazeny náklady VTOS za konkrétní kalendářní měsíc, bývá vydáno až v měsíci následujícím po měsíci, za nějž je hrazeno. Ke skutečné úhradě dle tohoto rozhodnutí pak dochází až v měsíci následujícím.
35. Pokud tedy jde např. o hrazení nákladů VTOS za měsíc červenec, rozhodnutí, na jehož základě budou tyto náklady uhrazeny, bude vydáno až v srpnu a ke skutečné úhradě (tedy k inkasu peněz z účtu „R“) dojde až v září.
36. Zároveň z výše uvedeného vyplývá, že v den, kdy je vydáno rozhodnutí za měsíc předcházející, je z účtu „R“ uhrazena částka za měsíc předcházející tomu, za nějž je vydáno rozhodnutí (např. v srpnu je vydáno rozhodnutí za měsíc červenec a ve stejný den je uhrazena částka za měsíc červen).
37. Soud se má za to, že právě tento časový sled úkonů směřujících k úhradě nákladů VTOS vedl žalobce k přesvědčení, že na základě jednoho rozhodnutí dochází jak k úhradě nákladů VTOS, a to ve stejný den, kdy je vydáno rozhodnutí (dle vyjádření v žalobě „částku jsem již uhradil“), tak také ještě k blokaci prostředků na účtu „O“. Ve skutečnosti však úhrada VTOS, ke které došlo v den vydání rozhodnutí na konkrétní měsíc, se vztahovala k období dva měsíce zpět.
38. Po této úhradě na účtu „R“ nezůstaly žádné peníze, došlo tedy k blokaci příslušné částky na účtu „O“. Tato částka však nebyla zablokována na budoucí období, jak uvádí v žalobě žalobce, ale jde v podstatě o peníze za předcházející měsíc, které jsou zablokovány díky právě vydanému rozhodnutí. Ve chvíli, kdy přišla žalobci do vězení pravidelná finanční částka, jejíž část byla přesunuta na účet „R“, byly prostředky na účtu „O“ odblokovány a žalobce s nimi mohl disponovat.
39. Výše uvedené má jak oporu v dokumentech, které jako přílohy zaslal soudu žalobce i žalovaná, zejména z těch, na nichž je možno sledovat přesuny peněžních částek.
40. Soud připouští, že popsany mechanismus úhrady VTOS je možná poněkud složitý, a v důsledku toho ne zcela srozumitelný, což ostatně dílem připouští ve svém vyjádření i žalovaná. Pro předmět žaloby je však podstatné, zda došlo k nezákonnému zásahu, přičemž soud dospěl k závěru, že nikoli.
41. K blokaci totiž vždy docházelo na základě už vydaného rozhodnutí na minulé období, zároveň, vzhledem k tomu, jakou dobu již žalobce strávil ve výkonu trestu odnětí svobody, nemohly postupy, jež jsou zavedeny žalovanou a opakují se každý měsíc, být nezákonným zásahem.
42. Pouhá složitost systému sama o sobě neznamená zásah, obzvláště pokud žalobce pociťoval jeho konsekvence, které měly na pro žalobce nepříjemné dopady v podobě toho, že nemohl v některé dny nakupovat ve vězeňské kantýně pouhé dva měsíce v roce.

43. K prokázání zásahu by musel žalobce prokázat, že s ním bylo zacházeno jinak než s ostatními vězni, potažmo že v procesních postupech úhrady VTOS a souvisejících procesech zaúčtování docházelo v jeho případě k nějakým anomáliím.
44. Právě tato možnost ostatně vedla soud k dalšímu zkoumání dané věci, zejména z důvodů toho, že žalobce namítal dlouhodobější soustavnou šikanu ze strany žalované.
45. Žalobce na několika místech uváděl, že mu nebylo umožněno nakupovat ve vězeňské kantýně, přičemž mu bylo sděleno „že na účtu nemá ani korunu“.
46. Soud zjistil, že data, ve která nebylo žalobci umožněno nakupovat (26. 7. a 23. 8.), byla bezprostředně následující poté - resp. v srpnu šlo o týž den - kdy už žalobci do věznice přišla pravidelná měsíční částka (25. 7. a 23. 8.). Dle předchozího vyjádření by tedy v danou chvíli, kdy se žalobce pokoušel nakupovat, měly být už částky na účtu „O“ odblokovány (přínejmenším v červenci). Nemluvě o tom, že i pokud by blokace nadále trvala, měl by mít žalobce možnost použít na nákupy jemu nově došlé částky.
47. Na přímý dotaz soudu žalovaná ve svém druhém vyjádření odpověděla, že žalobci byly zaslány peníze ve výši 7 000 Kč bankovním převodem, což je podloženo výpisem z účtu ze dne 25. července 2022. Na základě tohoto výpisu z banky ekonomické oddělení Věznice Břeclav sepsalo dne 26. července 2022 tiskopis "Příjem finančních prostředků do Věznice Břeclav", na kterém svým podpisem odsouzený učinil souhlas s příjmem peněz na jeho účet vedený věznicí dne 26. 7. 2022.
48. Tento tiskopis byl vyhotoven v souladu s ustanovením § 25 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody a o změně, kde se uvádí: *„Pokud byly odsouzenému do věznice zaslány peníze, převedou se na jeho účet zřízený a vedený věznicí a odsouzený se o tom vyrozumí. Nesouhlasí-li odsouzený s přijetím peněz, peníze se vrátí odesílateli na náklady odsouzeného.“*
49. Po doručení tiskopisu "Příjem finančních prostředků do Věznice Břeclav" se souhlasem přijetí peněz žalobce, ekonomické oddělení Věznice Břeclav zaúčtovalo peníze ve výši 7 000 Kč dne 26. 7. 2022 do vězeňského informačního systému na účet odsouzeného zpětně dnem 25. července 2022 na základě bankovního výpisu.
50. Dodržením zákonem předepsaného postupu došlo k tomu, že podepsaný souhlas odsouzeného s přijetím peněz byl doručen na ekonomické oddělení až dne 26. 7. 2022, ale byl zaúčtován s datem 25. 7. 2022, shodným se dnem bankovního výpisu, přičemž v tomto mezidobí s uvedenou částkou žalobce nemohl disponovat.
51. Obdobná situace, jako v červenci, nastala i v měsíci srpnu 2022. Peníze byly žalobci doručeny v bankovním výpisu ze dne 23. 8. 2022 a souhlas odsouzeného s přijetím peněz byl vrácen podepsaný na ekonomické oddělení následující den 24. 8. 2022 a peníze tedy byly zaúčtovány dne 24. 8. 2022 zpětně ke dni 23. 8. 2022. Tudíž ke dni vyhotovení sestavy na nákup nebyly žalobci k dispozici.
52. Soud má za to, že toto vyjádření dostatečně objasnilo danou situaci. Případné vyjádření personálu věznice, že žalobce „nemá na účtu ani korunu“ se nezakládalo na pravdě a nemůže být nezákonným zásahem, byť žalobce mohlo uvést v omyl. Vzhledem k tomu, že popsaná situace nastala pouze výjimečně, jen v období dvou letních měsíců, což sám žalobce uvádí, má soud za to, že šlo spíše o náhodnou souhru okolností, kdy se data nákupů v podstatě kryla s převodem peněz na účet žalobce.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

53. Městský soud tedy uzavřel svoje úvahy s tím, že v projednávané věci nebylo splněno hledisko nezákonnosti, takže nebyly naplněny všechny předpoklady, které judikatura správních soudů stanovila jako podmínky pro konstatování nezákonného zásahu. -
54. Pro úplnost soud konstatuje, že žalobce se původně rovněž domáhal toho, aby soud nařídil žalované opravit rozhodnutí o úhradě VTOS, které podle něj obsahovalo nepravdivé údaje. Od tohoto návrhu však ve svém podání z 24. října 2022 upustil, a proto o něm soud nerozhodoval.
55. Konečně soud konstatuje, že další tvrzení v žalobě, týkající se údajné cenzury veřejnoprávních médií, justičního kartelu a kriminalizace žalobce, nejsou pro předmět řízení podstatná, a soud se jimi nezabýval.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

56. Městský soud v Praze tedy dospěl na základě všech shora uvedených skutečností k závěru, že žaloba není důvodná a ve smyslu § 87 odst. 3 s. ř. s. ji zamítl.
57. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobci neměli v řízení úspěch a žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Praha 18. ledna 2023

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.